

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Felavre 3 : —
Negyedévre 2 : 50
Egy óra 1 : —
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond,**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési árt: Négyszázötven forint évi. Nagyobb terjedelmű a többszöri hirdetések jutányos áron vétetnek fel. Helyes-díj minden külön bejelölésért 30 kr.

Az 1848. XX. t. cz., a kormány és a protestánsok.

Debreczen, április 10.

I.

[k.] Panaszos levelet kapot a Magyar Hirlap egy protestáns lelkésztől, melyben azon sohajgat, hogy a kormány csak ígér, de semmit sem tesz a prot. egyházak érdekében s arról értesít, hogy »többen országos mozgalom megindítására határozták el magokat. Életbe akarják léptetni az 1848. XX. t. cz.-et s a legközelebbi képviselőválasztásnál felakarják a népet világoztani arról, hogy van egy törvény, melynek értelmében a papot az állam köteles fizetni. Ezzel kapcsolatban arra akarják felhívni a választókat, hogy ha meg akarnak szabadulni a kepefizetés súlyos terhétől, úgy csak oly jelöltre adják szavazatukat, a ki programbeszédében megígéri, hogy az idézett törvény életbe léptetésére fog törekedni.«

E hír megérdemli, hogy kiemeljük az újdonság-rovat petit sorai közül s e helyen foglaljuk tartalmával.

A kérdésnek három része van, melyeknek e nevetek adhatjuk: »Az 1848. XX. t.-cz. és a kormány,« »az 1848. XX. t.-cz. és a protestánsok,« valamint »a protestánsok és a kormány, illetve a törvényhozás.«

Ha e három pont elsejét vizsgáljuk, be kell látnunk, hogy a protestáns papnak igaza van, — de csak félig. A kormány tényleg nem tett érdekükben eddig semmit, hacsak a költségvetésben szereplő 22,000 frtnyi koldus-alamizsnát, valaminek nem nevezzük. De Wlassics idei budgetbeszéde óta biznunk kell, hogy megváltozik az eddigi nem törődöm — rendszer s a prot. lelkészi karra is jobb napok virradnak fel.

Kár persze, hogy a kultuszminiszter az idén csak az ígéretet tette meg, s nem gondoskodott egyenesen a beváltásról is, azonban erről ma már felesleges beszélni addig, míg ígéretének határideje le nem telt. Ha ez bekövetkezik s nem hozza magával a beváltást, lesz gondunk rá úgy nekünk a sajtónak, mint egész függetlenségi és 48-as pártunknak, hogy a megtett ígéret pusztán szó ne maradjon.

Szönyegre került ismét a kérdés, zólunk kell tehát a felállított pontok elseje és második egymáshoz való viszonyáról is. Az 1848. XX. t.-cz. 3. §-a rendel a protestáns pap fenyegetésében foglaltakat, kérdés már most, eleget tesz-e a kormány e rendelkezéseknek, ha csak segítyezi, — habár a tör-

vényben biztosított állandó összeggel is — a protestánsokat?

Tagadhatatlan, hogy a nagy országgyűlés a szekularizációra gondolt, midőn a kérdéses törvényt megalkotta.

Nem szabad azonban elfelednünk az akkori radikális hangulatot, mely mindent alapjában akart megváltoztatni, s mely csak akkor végezhetett valamit, ha meg volt reá a mód, hogy végre is hajtsa elhatározásait. Sehol a világon nem történt, hogy a radikális kormányzatnak oly nyomait, melyeket akkor rögtön a közforgalomba be nem léptek, minden »d e« nélkül kívánták volna s tegyük hozzá, lehetett volna az idők és viszonyok változásával életre kelteni. Így van ez a magyar szekularizációval is s szó sem férhet hozzá, hogy a holt-kézi törvényeknek a Bach-korszak óta figyelembe nem vétele, sőt napjainkban hatályon kívül helyezése sokkal messzebbre tolt a jövő programjában e kérdést. — De legyünk nyugodtan: ami halad, el nem marad.

A kormány így ma nem vehette fel, de nem is kívánható, hogy felvegye programjába a szekularizációt; gondoskodnia kell tehát arról, hogy a törvényesen bevett vallásfelekezeti költségek tekintetében ne szenvedjenek hiányt addig sem. Itt kapcsolódik egybe a második pont az elsővel.

A protestánsok álláspontja az 1848. XX. t.-cz.-nek így értelemben megvalósítása kell, hogy legyen s mikor ezt az elkaratukat hangsúlyozzák, velük érez, velük harcol minden igazságos ember. Mert nemcsak azért kötelessége a kormánynak, a segítyezés, mert rendeli a törvény, hanem azért, mert az ezt elrendelt törvény az igazság suhanó szárnyának érintését mutatja Magyarország közéletének vállain.

A kormány felvette a segítyezést programjába, vajjon megfelelő terve az osztó igazság elvének? Wlassics kihagyta a kérdést, hogy többet ne magyarázhasanak bele, mint amennyit okvetlenül elfogad. A lelkészi fizetések rendezését vette fel programjába, de semmit egyebet, arról, igaz nem szólt, mily arányban és mily értelemben kívánja ezt megvalósítani mindössze annyit jelzett, hogy fokozatos a n.

Itt a bökkenő. Ez az egy szó igazgatja a protestánsokat az ő szavai óta; kin és hol kezd meg a fokozatot s milyen lesz a legelső? ezt kérdezi minden protestáns pap — s igaza van.

Ami tollunkat nem vezeti feleke-

zeti elfogultság, nyíltan beszélhetünk tehát. Minket sem elégíthet ki a kormányprogram, de hozzá tesszük, nem elégítenek ki a prot. konventek mozgalma sem.

Mindaddig, míg minimumot kérnek a protestánsok s még azt sem ígér határozott szóval a kormány, nem sokkal léptük túl a koldus-alamizsna határát. Mi a szó szoros értelmében vett rendezését kérjük a prot. lelkészi s tegyük hozzá tanítói fizetésnek.

Meg kell állapítani, mennyi a legkisebb fizetés s nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy azt 4-5 évi káplánkodás előzi meg, de meg kell állapítani azt is, hány lelkésznek szabad csak ennyi fizetésének lennie s hány évig nem számíthat minden egyes az emelkedésre.

Mert azzal még, hogy a nyomorból kihúztuk, nem tettük meg kötelességünket a lelkészi kar iránt, módot kell nyújtaniuk, hogy biztosítva legyen tagjai számára az az átlagos fizetés, — mely egyenlő képesítésű, de más pályán levő kortársainak biztos kilátása.

Gondoskodnunk kell róla, hogy a lakáson és faszükségleten kívül legalább 1200-1400 frt évi jövedelmet el kell érnie minden egyes lelkésznek a 40 szolgálati év alatt. Aki nem részesül jó fizetéssel járó egyházba való megválasztás szerencséjében, korpótlékokban jusson hozzá ehhez az átlaghoz, melyen a kitünőbbek az ennél nagyobb jövedelmet adó egyházak fizetései által felül is emelkedhetnének. — Sőt a nagyfizetésű egyházak számát is szaporítani, rendezni kell az államsegély útján, hogy bizonyossá legyen a helyes arány a lelkészi fizetések beosztásában; évi 100 frtonként legyen arányosan berendezve a lelkészi fizetések sorozata, melyhez a korpótlékok járuljanak.

Ha így rendezi a kormány a prot. lelkészi fizetéseket, akkor tesz eleget az 1848: tcz. 3. §-ának, ennyi bizonyos, előbb nem.

Ennek bekövetkeztére kell törekednie mindenkinek, a ki hazáját szereti, aki az igazságnak barátja, mert a protestánsizmus emelése a magyarság emelése ebben a hazában. A pánszláv protestánsokat vetik ellen? — Könnyű a segítség. Kösse ki a kormány, hogy az államsegély feltétele oly egyházi törvény, mely egyházi fenyték alá vonja a nemzetellenes üzemeket s melynek erejénél fogva aztán akár hivatalvesztéssel, avagy fizetés csönkítással lesz az áruló büntethető.

A kiegyezési tárgyalások. Badeni gróf miniszterelnök, Bilinski pénzügyminiszter és Glanz báró kereskedelemügyi miniszter tegnap délután 4 órakor indultak Budapestre, hogy ott a kiegyezési tárgyalásokat illető tanácskozásokat folytassák. Az osztrák pénzügyminiszterrel egyidejűleg Jorkás osztályfőnök és Kniazció-Szuzki miniszteri tanácsos, a kereskedelmi miniszterium részéről pedig Stibral osztályfőnök fog részt venni a tanácskozásokban, ki azonban már néhány nap óta Budapesten tartózkodik. A tanácskozások — mint értesülünk — ma délelőtt kezdődnek meg és legelső sorban a kereskedelmi és vámszerződés megújítására vonatkozó tárgyalásokat fogják folytatni. E szerződés megkötésének kérdése azért fog mindenképp előtérbe lépni, mivel megkötésének eredményétől még több rendbeli más egyezmények megkötése is függővé van téve. Ez utóbbiakra nézve különben némei részben a két kormány már megegyezésre is jutott. A tanácskozások előreláthatólag nem fognak két napnál tovább tartani és ez idő alatt főképpen a két pénzügyi kormányt érdeklő kérdéseket fogják meg-észélni és pedig főképp a cukor- és szeszadótörvényeket illetőleg. A cukornál a kivitel prémiumokra vonatkozó határozatok, a szeszadónál pedig a két állam közti kontingentalás tekintetében kell új megállapodásokat letesíteni.

Becsből jelentik továbbá, hogy a magyar kormánynak a tarifügyre és általában a vasúti kérdésekre vonatkozó átirata tegnap odaérkezett. Az érlelt forgalom dolgában az osztrák miniszterek nagymennyiségű adatot vizsgáltak magukkal Budapestre, mert ebben a kérdésben igen nagy nézeteltérés van a két kormány között.

A magyar kvótabizottság a hivatalos meghívó szerint április 14-iken délután 5 órakor a képviselőházban, szokott helyiségben ülést tart. Tárgy: Az osztrák kvóta-bizottság üzenetének tárgyalása.

Ezen az ülésen, mint künn forrásból értesülünk, a bizottság az osztrák bizottság üzenetének tudomásulvételén kívül már a maga álláspontját is fogja tárgyalni. Horanszky Nándor a nemzeti part elnöke széles alapon és beható tanulmányokra támaszkodva, fogja kifejteni a maga álláspontját, mely abban a követelesben kulminál, hogy a jelenlegi számarány változatlanul fentartassék. A kormánynak, illetőleg — ami ezzel egyértelmű — a bizottság kormánypartii tagjainak álláspontja

még ismeretlen s így azt sem lehet tudni, hogy lehetséges lesz-e valamely egyöntetű megállapodás. Ha a kormánypartii tagok nem fogadják el azt az álláspontot, hogy a kvóta jelenlegi aránya változatlanul fentartassék, Horanszky külön véleményével fog a képviselőház elé lépni.

KÜLFÖLD.

Umberto és II. Vilmos találkozása. A Daily Chronicle római levelezője jelenti, — hogy Umberto olasz királynak II. Vilmos német császárral Velenczében leendő találkozása alkalmával az egyiptomi kérdés is okvetlenül szóba fog kerülni. Az olasz király minden erejéből oda fog igyekezni, hogy a német császárt Anglia irányában barátságosabban hangolja, de ha ennek sikere nem volna is, a velencei találkozások mindenestre nagy befolyása lesz az összes európai államok külpolitikai viszonyainak alakulására.

Kormányváltás Franciaországban. A «Kölni che Zeitung» Szent-Pétervárról hiteles forrásból arról értesül, hogy az orosz kormány minden áron ismét Hannoteaux akarja a francia kormány élére juttatni. A Párisban székelő orosz nagykövetség már utasítást is nyert kormányától arra nézve, hogy ille ékes helyen terjeszsze elő Oroszország ohajtását.

Az angolok Szudánban Hir szerint a hadügyminiszterium több angol tisztnek megengedte, hogy Egyiptomba mehessenek és csatlakozhassanak a dervisek elleni expedícióhoz.

Kun Bertalan püspök millenniumi főpásztori levele.

Kun Bertalan ev. ref. püspök a tiszán-inneni egyházkerület valamennyi egyházához az esperességek útján a következő lelkes hangú s az igaz hazafiság bevéttől áthatott körlevelet intézte, melyben fölhevíti az egyházakat, hogy a millennium alkalmából egyházi és iskolai ünnepeket rendezzenek:

Nagy ünnep van készülöben e hármás bérc és négy folyam mentén. Magyarország ünneplő ezereves fennállásának magasztos évfordulóját! Karpatoktól Adriáig buzgó unádság ep-dez százezrek ajakán, hogy «annyi balszerencse közt, oly sok vizsály után...

él nemzet e hazán! Ha országos törvény nem parancsolná is: a szent hazaszeretnek szívünkbe oltott törvénye követelné tőlünk, hogy ünnepet szenteljünk; országos ünnepet, melynek híre legyen az egész világon! Ebből a nagy nemzeti ünnepből kiveszi majd részét s kell is, hogy kivegye minden magyar ember — a koronás főtől kezdve a legutolsó alattvalóig.

És vajjon mi, kik az evangélium szerint reformált egyházak vagyunk hivatottak, annak az egyháznak, mely fennállása óta oly szorosán összeforrot a hazával, hogy örömmünk s szentünnepünk közös volt mindenkor; annak az egyháznak, melynek egész története igazolja a költő szavait: «A nagy világon e kívül nincsen számotra hely; áldjon vagy verjen sors keze: itt éljed, halnod kell, — mi, az u. n. «magyar vallásnak» hivatottak maradhatnánk-e tétlen szemlélői ennek a hazafias felbuzdulásnak a nemzeti közöröm és hála ünnepeles megnyilatkozásának? Óh, ha valakinek széles e hazában, nekünk különösen szent kötelességünk méltóképpen résztvenni e nemzeti ünnepben. A történelem teszen róla fényes tanubizonyságot, hogy a magyar haza és a protestánsok érdekei soha sem állottak egymással szemben! Azok a zászlók, a melyekre jelszók gyanánt: «Istenért és a hazáért» voltak írva, örök hirdetői lesznek annak a megzafolatlan igazságnak, hogy mi jó és rossz napokban, napfényben és horuban hivatottak e hazához s kivettük részünket — erőnkhez és tehetségünkhöz képest — mindazon munkából, a melyek a haza üdvét, boldogságát s általában felvirágzását célozták. Ez a boldogító tudat szenteli meg a mi ünnepi érzelmeinket, ez teszi kétszeresen öröndetessé a mi ünnepléseinket. Jól tudom én, hogy lelkeszeink, tanítóink s általában egyházi előjáróink teljes erővel rajta lesznek azon, hogy a mi ünneplésünk az alkalom nagyszerűségéhez méltó legyen. Különösebb buzditásra nincs szükség ott, hol a hazaszeretet langja kiolthatatlanul lobog! De hogy ünneplésünk lehetőleg egyöntetű legyen: főpásztori kötelességemnek ismerem az ünnepelely egyes mozzanataira nézve az alábbiakban utasítást adni.

Két napot szentelünk mi is különösebben a millenniumi ünnepelelyekre, az m. május hó 9-ik és 10-ik napját. Előbbit azért, hogy Magyarország ezer éves fennállásának ünneplésében iskoláink növendékei, mint a jövő leté-

A „DEBRECZEN” TARCZÁJA.

Széljegyzetek.

— Emlékezések és elmélkedések. —

A „D e b r e c z e n” eredeti tarczája.

Irtta: **Kohányi Gyula.**

(Folytatás)

Azonban a mi mesélőnk egyszer csak eltűnt a körből sőt az egyetemről, pár nap múlva olvastuk, hogy valami bárónak adta ki magát Temesvárott és egy budapesti ékszerész hamisított elismervényével akart zsarolni, elfogták, sőt valami régi afférje is napfényre került és még tan ma is ül. A nevet ez az eset kitérülte az emlékeimből, de a hegedűje, az sohasem fog belőle kimenni...

III.

Ez a társaság foglalta el akkor az én lelkemet, mikor a meteorológiai intézetbe kerültem s elmémnek minden működése e körben folyt le s a hivatal szoros értelmében pihenő volt nekem mindamellett, hogy odajutásom előtt is ideálem volt a levegőg utkainak vizsgálata, törvényeinek kiderítése az elmúlt jelenségek megjegyzése s a jövőendő időnek előre sejtése... Kedvenc tárgyam volt egyetemi éveim alatt mindaz, ami ezekre felvilágosítást adott s ambiciótól duzzadó, minden sz-pért és nemesért lelkesülő 19 éves

fiatal lelkem minden vágyat elérve éreztem, mikor először betettem a lábamat abba a bástya alatti villába, amelyben 22 osztendeig nyomorgott a magyar meteorologia.

Ámulva néztem körül, mikor levezettek a szük-sötét, sőt bűzös lépcsőn, amely a hegyoldalba épített ház felső földszintjéről az alsóba vezetett. Oyan volt ez az épület, hogy most, mióta megírta Endrődi Sándor dalát a katedráról, mindig eszembe jutnak strófái, ha a meteorológiai intézet akkori helyiségre gondolok, sőt még a tudomány-nak és magamnak hozzá való viszonya is nagyon hasonlít az övére a tanúgyhoz ime:

Egy évtizedig csak kibírtam
A katedrám hősilég,
De aztán néztem is, hogy
Mi módon menekülhetek.

Gyönyörű pálya, — csak hogy persze
Nem minden embernek való:
Belőlem például hiányzott
Hozzá a — rezignáció.

Az épület, hol tanítottam
E tekintetben többet ért,
Az csupa rezignáció volt
S jobb sorsot immár nem remélt.

Pofozta szél, vihar vesszőzte,
Penész kiverte a falát,
Vi-zhangos, öblös folyosóin
Patkányok szaladgáltak át.

Lógott gerenda és tetőzet,
Tótágast álltak a padok,
És tűrni kellett mindentéle
Krudélis — tananyag-szagot.

Nehogy lebujnak, istállónak
Gondolja, ki bemen oda —
Kapuja fölé nagy betűkkel
Ez volt felírva: i s k o l a.

Anyiszor láttam, hogy elhítem,
De megis bosszantott soká,
Hogy mért nincs inkább ez a két szó:
M a g y a r t a n ú g y — felírva rá.

Nekem úgy tetszik, mintha az épület-mintát a meteorológiai intézet helyisége szölgáltatta volna e vershez s ha ma a pályára gondolok, én is mondhatom, hogy hiányzott belőlem hozzá a rezignáció. 1894 január 7-én lemondásomat irtam az állásról s mikor visszavettem, újra a remény biztatott, hogy megvirrad valaha, nem kell rezignációval élnem ott, ahová lelkesedéssel léptem be s mikor láttam, hogy reményem hiáb való, rezignálnom kellene, hogy megélek ott s ha egy félévig utána ki is bírtam hősilég, de aztán néztem is hogy mi módon menekülhetek s ha bele választottam is úgy, hogy e y félévig sem voltam az új helyen, nem bántam meg, hogy ott hagytam a régít.

Mikor beléptem abba az intézetbe, hogy kenyerem legyen, atyám a legmelegebben igyekezett lebeszélni szándékomból: abban az egyben igaza volt, hogy nem lesz ott jövőm,

teményes mult emle nemzeti megerősök erkölcsök felhívom székeket, iskolákban lettel össz

Az i 1. hálaad ban); 2. (az iskola rint, a mi 3. a kirán a közséi lábán a s oleje az t terem zól Magyarors zold levél az most a De n ben, hane közremük közséiben akár a kö vendékek zeti színü nepélyen.

A tu letes progr meg. A részletekb

1. A

2. A

3. A

4. Eg

5. Ve

6. A

7. A

8. A

9. A

10. A

11. A

12. A

13. A

14. A

15. A

16. A

17. A

18. A

19. A

20. A

21. A

22. A

23. A

24. A

25. A

26. A

27. A

28. A

29. A

30. A

31. A

32. A

33. A

34. A

35. A

36. A

37. A

38. A

39. A

40. A

41. A

42. A

43. A

44. A

45. A

46. A

47. A

48. A

49. A

50. A

51. A

52. A

53. A

54. A

55. A

56. A

57. A

58. A

59. A

60. A

teményesei, részüket kivegyék s a nagy, dicső mult emlékének illő ünnepies fölelevenítésével nemzeti önrzetükben és hazaszeretetükben megerősödvé, gyarapodjanak ismeretekben, erkölcsökben és hazafiai erényekben. Ez okból felhívom a lelkes urakat s általuk az iskolaszékeket, hogy a felügyeletük alatt álló népiskolákban a fent jelzett napon isteni tisztelettel összekötött ünnepélyt rendezzenek.

Az ünnepély három részből álljon, u. m. 1. hálaadó isteni tiszteletből (ima a templomban); 2. a tulajdonképeni iskolai ünnepélyből (az iskolában vagy az iskola udvarán, a szertint, a mint a tanterem nagyobb vagy kisebb); 3. a kirándulásból a szabadba. Az ünnepélyre a községi előjárók, érdemesebb lakók s általában a szülék meghívandók. Az iskolaépület eleje az utcán s oldalfalai, valamint a tanterem zöld galyakkal, koszorúkkal díszítendők, Magyarország nagy falitérképe virág, vagy zöld levélkoszorúval kerítendő be. Mert hiszen az most az ünnepelt!

De ne csak az iskola álljon ünnepi díszben, hanem igyekezzék a tanító az előjárók közreműködésével oda hatni, hogy ha van a községben nemzeti zászló, az mind kiűzessék akár a község, akár a magánépületekre. A növendékek is lehetőleg ünnepi ruhában s nemzeti színű jelvényekkel jelenjenek meg az ünnepélyen.

A tulajdonképeni iskolai ünnepély részletes programját az iskolaszékek állapítják meg. A körülményekhez képest következő részletekből állhat:

1. A gyermekek állva éneklék a Hymnus (Isten áldd meg a magyart) két versét.

2. Az iskolaszék elnöke igen rövid, de lelkes beszéddel elmondja az ünnepély czélját, jelentőségét.

3. A tanító rövid értekezést tart a magyar nemzet ezer éves életéről — megemlékezvén a hazai történet főbb alakjairól s eseményeiről.

4. Egy pár jobb szavaló növendék — hazafias költeményeket szaval s közben az összes növendékek hazafias dalokat énekelnek.

5. Végül az iskolaszéki elnök rövid buzdító beszédet intéz a gyermekekhez, a kik záradékkal eléneklék a »Szózat« (Hazádnak rendületlenül) két versét. Az ünnepély előkészítéséhez s megtartásához megfelelő szünet adandó, mely azonban legfeljebb hét napra rejtethet.

Kívánatos még, hogy az ünnepélyt szabadba való kirándulás s ezzel kapcsolatban millenniumi emlékfák ültetése (iskolakertben, vagy más alkalmas helyen) egészítse ki, hogy az ünnepély emléke annál mélyebben vésődjék a gyermekek lelkébe.

A mi már a május 10-iki ünnepést, mint az egész gyülekezet hálaadó istenitiszteletét illeti: erre nézve tájékozással szolgálnom nem szükséges. Meg vagyok győződve róla, hogy népünk seregestül fog a templomban sietni, hogy áldozzon a hazaszeretettel oltárán s kiöntse ott halás érzelmeit a multért s ugyan-csak buzgó imában kérje az isteni gondviselés segítségét a jövőre nézve. — Másrészt a lelkes urakban is feltétlenül bizom, hogy alkalmi imájukkal s beszédükkel az ünnepély emléket maradandóvá, gyümölcsözővé tenni teljes erejükkel igyekezni fognak.

Azt azonban utasításul adom, hogy mindkét ünnepély a szószékről már az előző vasárnapon kihirdetendő s ez által a hívek tömeges részvete biztosítandó.

A mindenható Istennek áldó kegyelme legyen ünnepelésünkön s nyugodjék meg ev. ref. egyházunkon s mi magyar hazánkon!

Atyafiai szeretettel vagyok

Miskolczon, 1896. márczius 23.

Kun Bertalan,
ev. ref. püspök.

Színház és zene.

Dolovai nábob leánya.

Igen jó előadásban került színpadra tegnap este Herczeg Ferencz színműve a »Dolovai nábob leánya«.

Daczára annak, hogy a debreczeni közönség már több és igen kitűnő színészeket látta, a darab tulajdonképeni vonzerejét, — Tarján Gida főhadnagy szerepét, — mégis Könyves Jenőnek, ki az este e szerepet interpretálta, sikerült elegáns megjelenésével, intelligens játékával a közönség legnagyobb tetszését kiérdemelni.

Könyves Tarján Gidája, nem a nyegle katonatisztet, a ki virtuskodik és produkálja magát a színpadon, mutatta be, hanem a finom, művelt, érzékkel nagyon is felruházott katonát, a ki kész a halállal is szembenézni, mert őt egy pillanatig is nem tartotta gentlemannek felebbvalója, de kész legnagyobb

büszkeségét, ékességét is feláldozni, hogy tisztességes embernek tartsák. Szóval Könyves az eddig bemutatott Tarján szereplőkkel szemben, egy intelligens, hus és vérből való katonatisztet reprodukált, igen helyes fel fogással.

A ki megértette Könyves e felfogását, az valóban élvezte az alakítását.

Tapsban volt bőven része ugy neki, mint partnerének Ábrai Arankának, ki Jób Vil-mát játszotta. A lyrai jelenetekben megtalálta az igazi hangot, szívéből fakadt minden szava, az erősebb drámai jelenetei is mind sikerültek.

Beléptekor gyönyörű virágcsokorral lepték meg Ábrai Arankát tisztelői, a mire felhangzott a taps, a mely megújult minden felvonás után.

Ha még megmondjuk, hogy Kápolnány Irén bájos Szentirmayné volt és a harmadik felvonásban két ízben is kapott nyílt színen tapsot, és Rózsahegyi Biliczky szerepében a szokott kitűnő alakítását mutatta be, elmondunk minden jót a tegnapi estéről.

A többiek elmondták szépen szerepeiket, és elléptek ki bal, ki jobbközépen.

Külön felemlítést érdemel Hada y, ki Szentirmay szerepét határozottan elejtette, a minek egyik főoka az volt, hogy egy hangot sem tudott szerepéből.

Az összeladás jó, a rendezés kitűnő volt.

— ja.

Hentallerné Pauli Mariska urnó vendégszereplése iránt városszerte óriási az érdeklődés.

Az ő finom művészetével, discret színekkel megrajzolt alakjai állandó kedves emlékében vannak közönségünknek, s mindig ünnepszamba megy, ha ő városunkat látogatásával megtiszteli. Mostani vendégszereplése alkalmából legjobb alakításaiiban lesz szerencsénk gyönyörködni, s valóban lekötelezettjei vagyunk Tiszay igazgatónak, hogy a pótszozon soványságáért ily kiváló művészzel igyekezzik bennünket kárpótolni. A bájos művésznő holnap, szombatn este lép föl először Planquette örökszép zenei remételeiben, a »Kornevillei harangok«-ban, reményünk szerint zsufolt ház előtt.

de csak a véletlen folytán, mert 1894 január 7-ike előtt még alig egy pár nappal nem igen volt boldogabb ember nálam, mert a veglegesítés édes reményével eltelve boldog érzésekben ringattam magamat, mert már-már bizonyos voltam benne, hogy onyém lesz az akit egy évvel ezelőtt az atyám látogatása alkalmával megismertem s megszerettem arca után, im megismertem lelkét, szokásait, nevelését, családi életét, bizonyos is lettem arról, hogy nem hiába gondolkodok reá, s a betöltött boldogság érzésével látogattam meg rokonaimat.

Pedig hiába voltam boldog. A csalódás, lemondás keserű pohara várt rám, mikor visszaértem az intézetbe s mikor bizonyossá lettem arról, amit egy 24 órája sejtettem, — szavamam alig lehetett hallani és csak a dacz tartotta bennem a lelket, mert meg akartam mutatni, hogy ez állás nélkül is meg tudok s meg fogok élni, — de egyéb czélját életemnek nem éreztem, kiforgatta a metsző fájdalom lelkemet annyira, hogy szerettem volna meg nem történni tenni azt a látogatást, — melynek hatása bennem a családi boldogság reménye volt. Hogy is ne! Összetört léleknek, rom embernek mirevaló volna a házasság? Bucsuztam attól is, mint többi reményeimtől, dúlt lelkemben a pusztító vész, — hogy letarolja minden megmaradt virágát a fiatalágnak, a jó kedélynek, amelylyel ezer bajon úztem épségben keresztül, törölje le arcomról, irtsa ki szememből az öröm virágait, amelyek a 21 éves kor boldogságának biztos hirdetői s végezte munkáját olyan erő-

vel, hogy az alatt az öt nap alatt, ameddig bizonytalanságban voltam helyzetem felől gondolkodásban, kedélyben legalább öt évvel vénített meg.

Nem az állást, nem a fizetést, sőt nem is a meteorológiát gyászolom. Sajnálom én, mikor arra a napra gondolok, hanem fiatalágomat, jókedvemet, a bohémiséget, amelyeket elvesztettem azon az öt napon. Azóta tud megtörni valami, azóta lett kedélyem téveteg, oh, voltam én nyomorban, gondoltam félve arra, hogy lesz-e mit ennem holnap és azután, de kedvem megmaradt, azt rajtam kívül nem tudta senkiesem, most, a legvigabb multság közepén, vagy a feleségem karjaiba hajlik le a fejem s keresik szemeim a végtelen meszszeiséget, mintha hívnák vissza, ami elszállt harmadéve tőlem, s azóta kiri testem-lelkem az olyan körből, ahol s o h s e h a l u n k m e g l a j e l s z ó . . . Ven ember vagyok fiatal testtel, ép erővel, mert lelkem elvesztette azt az élénkséget, amely egyedül képes átvinni a csapások tengerén az embert rázkódás nélkül.

Olyan vagyok azóta, mint akit megraboltak, ellopták tőlem azt, amit vissza nem adhat senki és semmi, sem család, sem feleség, sem hírnév, sem vagyon: a derült életfelfogást, pedig nem történt egyéb velem, minthogy nem kaptam meg egy állást, amelyhez hasonló bármit kaphatok, pl. amit elfoglaltam később épen olyan volt, mint az amelyet akkor más kapott meg, de nekem ez az állás egy életprogramot jelentett, amely mint ideál állott előttem s amelyhez 28 hónapon át minden egyes óra, minden leirt szám közelebb

vitt: hogy meteorologus legyen belőlem. Minden egyes nap, amelyet hivatalban töltöttem, újabbnál-újabb szépségeket, érdekesnél érdekesebb problémákat tárt elem abban az új tudományban, amely Magyarországon husz évig feküdt a bölcsőben gondozatlan s éppen akkor kezdett tudatára ébredni annak, hogy el kezdte kitárni karjait, hogy magához vegye azokat az erőket és eszközöket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy kifejlődjék és virágzást lásson. Az a krudélis illat, amely körülött bennünket, csak serkentett a munkára, mintegy azt beszélve mindannyiunknak: csak dolgozzatok és ne zúgolódjatok, bizzatok vezéretekre, ki épen úgy érzi helyzeteteket, mint ti, hogy ösztökélje a felettes hatalmakat, hogy rá irányítsák egyszer már erre a mostoha-gyermekre is figyelmüket, ez az érzület első tanuja annak, hogy a helyzet tarthatatlan: dolgozzatok, az eredmény nem fog elmaradni. S ami dolgoztunk tankadatlanul, végezv a napi munkát s amellel lassanként fogyasztva a hátralékot, amelyet az előbbi évek munkáshiánya teremtett, oly egyöntetű volt ott a munka, annyira nem kellett senkinek biztatás, hogy közmondássá vált: ez az egyedüli hely, ahol nincsenek ellentétek a hivatalnok-társak között s a hivatalban ugy, mint azonkívül, soha nem volt ellenkezés, hanem végezte dolgot mindenki, hogy minél többet elsajátítson abból a tudományból, amelyet csak én hallgathattam az egyetemen: akik előttem végeztek, nem találtak volna rá professzort, s nekem sem engedtek körülményeim, hogy behatóan foglalkozzam vele, bár szerettem, rajong-

Újdonságok.

* **Simonffy Béla** kir. alügyészt ő felsége debreczeni kir. ügyészszé nevezte ki. Igazi örömmel adunk hírt e kinevezésről, mely kiváló érdemek elismerése. Az új kir. ügyész hivatalos pályáját a kir. kurián kezdte mint joggyakornok, a hol a magyar büntető törvény megalkotója, a magyar jogászvilágnak az egész művelt világ által dicsőített büszkesége, Csemegi Károly által vezetett tanácshoz volt beosztva s így nem csoda, hogy kiváló tehetsége a büntető-jog gyakorlati művelésének ezen legkitűnőbb iskolájában megizmosodva, őt az újabb jogász nemzedék egyik elismert jelességévé emelte. Később mint budapesti kir. törvényszéki jegyző leginkább vizsgálóbírói teendőkkel volt megbízva s így továbbra is a büntető jogszolgáltatás terén gyarapíthatta tapasztalatait. A debreczeni kir. törvényszék mellett mintegy öt év óta működik mint kir. alügyész s ezen idő alatt tudományával, tárgyilagos igazságszeretetével, humanus érzületével és szónoki képességeivel egyaránt beváltotta a hozzá fűzött reményeket. Hogy ezen jellemzés nem túlzás, mindazok igazolhatják, a kik pl. a Nánásy-felemonstre bünper tárgyalására visszaemlékeznek. Boldog emlékeztű kir. főügyésznöknek, Cserna Vinczenek ezen tulajdonságaival kedvenczévé lett s mikor a hirbeft nagyváradi Laszlo-malom bünperében a vád képviselőt a kir. főügyészség vette kezébe, a tárgyalásra Simonffy Bélát küldte maga helyett, — a ki ott is fényesen igazolta a benne helyezett bizalmat, úgy hogy az ő működésével aztán becsületet is vallott Debreczen—Nagyváradon, a melynek jogászközönsége ugyancsak megirigyelte tőlünk a mi fiatal ügyésznököt, a kinek midőn új állásban üdvözöljük, — kívánjuk hogy tartsa meg régi erényeit.

* **Személyi hir.** Hentallerné Pauli Mariska arnő, a kiváló művész, Hentaller Lajos országgyűlési képviselőnek, lapunk egykori felelős szerkesztőjének s egyik legbuzgóbb külső dolgozótársának bajos felesége, a kit városunk előkelő köreiből a leg-

tan a tárgyért. Tanultunk mindnyájan, bár egyéb dolgunk is volt, amely elvette időnket, a meteorológiára mindenkinek jutott otthon is egy pihenő óraja.

A Tisza és mellékfolyói völgyének csapadékviszonyait kellett havonként összeállítanom s ami idő maradt, a hátrálékok számára fordítanom. S ezek a számítások nem álltak egyébből, mint összeadásból és osztásból, amelyben lelkiismeretes embernek téves adatot végleges eredménynek elfogadni a többrendű próbászámítások folytán, amelyeket az embernek vegzemre nemcsak lehetett, de kellett is, nem volt lehetséges, bár tévedni igen könnyű volt; akik nem foglalkoztak vele behatóan, nem is képzelték, sőt talán még el sem hiszik, hogy az összeadás a legnagyobb művelés, épen azért mert legnehezebb, tehát bármilyen nagy tömeg rajta könnyíteni nem lehet.

Egy pár hónap alatt annyira belejón az ember az összeadás művészetébe, hogy a szószoros értelemben csak rá néz a számokra s már kész az eredmény. A főbajt és nehézséget az okozta, hogy minden adat többé-kevésbé hasonlít annyira, hogy az ember egyszerű ránézésre tájékozva van arról, vajon nem hátsó lirt-e az egész kimutatást. S mikor ezeket a kimutatásokat látta az ember, önkéntelenül is körülnevezte a helyiségen s úgy talála, hogy az a zárt levelezőlap csak ilyen helyiségbe érkezhetik, mert ahol gondol az állam a tudományra is és belátja, hogy az sok pénzt emészt bár fel, de eredménye kiszámíthatatlan; ott nemcsak a helyiség di-

melegebb barátság, sőt egész nagyközönségéhez a legőszintébb rokonszenv gyöngéd kötelei fűznek, a ma este 7 óra 9 perczkor érkező budapesti gyorsvonattal városunkba érkezik, s Rigó Ferencz szeretett párelnökünk vendégszerető házában száll meg. A nagy művész mostani kedves látogatásának kettős a célja. Egyik az, hogy kedves leánykáját, Liliket, a ki a mi ev. ref. felsőbb leányiskolánk rendes növendéke, személyesen hozza be az általa olyan forrón szeretett jeles intézetbe; a másik meg az, hogy Tiszay Dezső színigazgató felkérésére néhány estén át gyönyörködtesse Debreczen város művelt közönségét, a mely az ő kiváló művészi alakításában s remek énekében olyan igazi, olyan nagy élvezetet talált multkori föllépte alkalmával.

* **Debreczeniek az ev. ref. egyetemes konventen.** Az ev. ref. egyetemes konvent tavaszi feleli közgyűlését f. hó 21-én kezdi meg Budapesten. A konvent üléseire a tiszántúli Egyházkerület képviselői mennek fel Debreczenből és pedig Kiss Áron püspök, Tóth Sámuel egyházkerületi főjegyző, Kiss Albert ev. ref. lelkész, orsz. képviselő és gr. Dégenfeld József főispán. A konvent előtti napon, 20-án az egyetemes tanügyi bizottság tart ülést, a melyre már előbb felutaznak Tóth Sámuel és Joó István egyház. középiskolai felügyelő.

* **A tiszántúli ev. ref. egyházkerület közgyűlése.** A tiszántúli ev. ref. egyházkerület püspöké Kiss Áron, Váallyi János főgondnokkal egyetértőleg az idei tavaszi egyházkerületi közgyűlés megnyitásának idejét május hó 28-ára tűzte ki. A közgyűlést megelőzőleg az egyházkerületi tanügyi bizottság és a kollegium szellemi és anyagi ügyeit átvizsgáló bizottságok üléseznek. A közgyűlés első napjának délutánján a gazdasági tanács, utána pedig az egyházkerületi bíróság tart ülést. Május 29-én ejtik meg az összes választásokat is. A közgyűlésnek főbb tárgyai a következők lesznek: a bevett gyakorlat szerint az egyházmegegyék részéről felterjesztett s fe-

lebbezett ügyek és az április havában tartandó egyetemes konventnek az egyházkerületet közvetlenül illető határozatai. Debreczeni főiskolánkat illetőleg is több lényeges intézkedés megtétele vár a közgyűlésre. Nevezetesen néhai Buzás Pál jogtanár halálozás és Kovács János főgimnáziumi tanár lemondás folytán megürült tanszékének betöltése. A főiskola szellemi és anyagi ügyeinek átvizsgálásával megbízott küldöttség jelentése. A böcsészei fakultás szervezése tárgyában a teendőkre nézve intézkedés. A főiskolai tanároknak az országos nyugdíjintézetbe való belépése. A főiskolai esküdtfelügyelők s köztanítók ügye. Főiskolánkban a gimnáziumi igazgatótanács felállítása. A tanítóképzésben a német nyelv tanítása. A theologus és tanítóképzésű ifjak létszámának lehető emelkedése tárgyában intézkedés. Internátus szabályozása. Főiskolai tanárok helyettesítési ügye. A főiskolai gazdasági tanács felterjesztései, a pénzkezelésre vonatkozó véleménye. — A közgyűlés feladatai lesznek még: a presbiterium által eszközlendő választásoknál a szabályrendelet megalkotása (III. §). Az egyházmegegyék véleménye alapján az egyházi közgyűlés szervezése. A gimnáziumi felügyelő szavazati és nyugdíjügye. Az egyházkerületi tanügyi bizottság életbeéptetése a megállapított tervezet szerint.

* **A szomszédos forgalom.** A Magyarországon olvassuk a következőket: Egy hét előtt megirtuk, miszerint a kereskedelmi miniszter nem váltotta be azt az ígérését, hogy április elsején életbeépteti a vidéki városok javára a szomszédos forgalom megdrágulását ellensúlyozó kedvezményeket. A vidéki városokban — mint nekünk jelentik — a legkellemetlenebb hatástette ez a legújabb felütlés s azok, kik annak idején a szomszédos forgalom megdrágítása ellen irányult országos mozgalmat a kereskedelmi kamarákban kezdeményeztek s a kik a miniszter határozott ígérete következtében széleskörű akciójukat abbahagyták, most, meggyőződve arról, hogy rosszul csele-

szes, hanem az adatok is pontosak, miut azt Amerika példája mutatja.

De, tudja Isten, mintha itt is bebizonyult volna, hogy az Isten nem lakik kőből csinált templomokban s hogy a boldogság nem magas palotákban, hanem a kunyhóban tanyázik: elhagytuk a penészes villát, magas palotának legmagassabbán fekvő, de minden fényvel s kényelemmel felszerelt termébe vonultunk s mintha valamit ott hagytunk volna a régi helyen, az őszinte szívet, a lélek tisztaságát és benső vonzalmát. Kezdjük magunkat nem találni a fényes parketten, a tisztaság és a világos ablakok mintha leszedték volna azt a jórékony hálót rólunk, amelyet egymás iránt való bizalomnak hív a lélek, egyenként húzódtunk el egymástól a magánkörben a minek természetes folytatása volt, hogy az iróasztal is többet látta azért, az arcunkat, mert nem akartunk ránézni a szomszéd asztalnál dolgozó társunkra, egymásután szedjük le magunkban egymásról a keresztívét, s alig voltunk egy kis ideig az új helyiségben már csak mosolyogtunk az igazgatónk örömen, a ki nem tudott betelni, hogy milyen jó egyetértésben élnek az ő hivatalnokai.

Addig közösen csináltunk mindent, most, mikor voltunk elegenden felosztottuk egymás közt a munkát s ime egyik sem velt megelégedve a maga választotta helyvel, a más dolgába akart belekontárkodni mindenik, aki nem tette, azt épen azért tartotta a közvélemény gőgösnek, társait fel nem vevőnek, a többieket az ellenkezőért. Szóval a jó mód elvaki-

tott bennünket, s nem akartuk belátni, hogy nem vagyunk többek mint két-három hónappal azelőtt.

Mirajtnak is bekövetkezett a társadalm pszichológiája: mikor a belső kapcsolatot megszünt a külsőknek szorosabbá tétele lépett életébe s hivatalos érintkezés idején kívül gyűlések, közös vacsorák rendezése után önkéntelenül. Mindenki örömmel fogadta a proppozíciót, bár meg volt győződve, hogy nem a ragaszkodás, de a képmutatás készíti arra, hogy annak immár oltárt szenteljen. — Érezte mindenkimagában, hogy éimult az idő mikor a hivatali érintkezést a bizalom melege hatotta át, alkalmat keresett tehát, amivel ahol mutathassa azt, amit nem érez. Mi volt erre alkalmasabb, mint a közös vacsora. Ezzel kifejezheti az ember, hogy megteszi azt, amit a világ követel s a nagy tömeg rákényszeríti, hogy köznapi vagy közérdekű dolgokról beszéljen, amelyekhez a bensőségnek semmi köze s így nem kénytelen amitásra sem.

A hivatalban végbe ment változások — hála Istennek — nélkülüm születtek meg. Éppen abban az időben volt, amikor atyam betegségére es halála szőlított el az intézethől három hónap alatt megszaktiva hat hétre, hogy elszakadtak a kapcsolatok, amelyek a lovas-uti villában képződtek s mire visszamentem 1893 január végén már terjedt a daniái bűz.

(Vége köv.)

kedtek, a midőn a miniszter ígérte készpénzül vették, az abba hagyott mozgalmat folytatni óhajtják. — A miskolczi, pécsi, marosvásárhelyi és debreczeni kereskedelmi és iparkamarák legközelebbi üléseiken újra foglalkozni fognak a vidéki városok érdekeinek ezzel a súlyos sérelmével s bizonyára követi őket ezen az úton a többi kamara.

E hír mibenállására vonatkozólag ma délelőtt egyik munkatársunk felkereste Dr. Király Ferencz iparkamái titkár országgyűlési képviselő urat, aki megerősítette e közlemény állításának valóságát, miszerint ha a miniszter a zomszédos forgalom megdrágítására vonatkozó rendelet helyett egymásik, ezt elengedő és több kedvezményt biztosító rendeletet életbe nem léptet, habár az ennek életbejuttatására határidőül a miniszter által kitűzött április elseje el is mult már, egy a debreczeni ipar- és kereskedelmi kamara az akció fonalát, ott a hol elbagyta, újra felveszi és a mozgalmat a legszélesebb körre kiterítve, azt újra megindítja. Tennie kell pedig ezt az összes kereskedelmi és iparkamarának azért is, mert azon nagyobb városok, amelyeknek a forgalmát épen a Baross által életbe léptetett zóna-díjszabás lendítette fel és tette egy vidék, kereskedelmi gőczpontjává, azon városok e rendelet látása alatt csak visszajelődnek és előállana újra az előbbi állapot. Az említett négy kereskedelmi és iparkamara vezettedig is a mozgalmat a vidéki nagyobb városok érdekében s ha a miniszter még tovább is késik ígérte beváltani, egy a mozgalmat újra megkezdik és belevonják a többi kereskedelmi és iparkamarákat is.

* **Hajdúvármegye a kiállítás megnyitására.** Hajdúvármegye az ezredévi országos kiállítás megnyitására május 2-án, a mikor Ő Felsőszék személyesen nyitja meg a kiállítást, hivatalosan képviselteti magát. — A képviseltetésre ma gróf Dégenfeld József főispán a következőket nevezte ki, Weszprémán Zoltán megyei főjegyzőt, Szőlősi János m. tiszti főjegyzőt és Kovács Gyula h. szoboszlói polgármestert. Debreczen sz. kir. város szintén képviselteti magát a kiállításon, arra vonatkozólag azonban, hogy kik képviselik, végleges megállapodás nem történt.

* **A debreczeni torna-egylet torna-csarnokának építése** már rövid idő alatt teljesen befejezésre jut, valamint a torna-, vívó-, gyógytorna-termek berendezése is már annyira előre haladt, hogy azok a jövő hónap elején a tagok rendelkezésére bocsáthatók. — Örömmel kell vennünk ezen hírt; mert a debreczeni tornaegylet önálló tornacsarnokának felépítése által igen régóta érzett szükségét elégített ki, megadván a lehetőséget a tornázás különböző nemeinek szakszerű és szélesebb terjedelemben való tanítására és gyakorlására. — Az elnökség a tagok gyűjtése végett az aláírási íveknek szétküldését már megkezdte. Azt hisszük, hogy igen sokan lesznek azok, kik az egylet kebelébe lépnek s bizton reméljük, hogy a debreczeni tornaegylet nemes céljának megfelelőleg virágozni is fog.

* **A jog- és pénzügyi bizottság ülése.** A jog- és pénzügyi bizottság ma délután 3 órakor a városháza nagytermében Vértessy István főjegyző elnöke alatt rendes ülést

tart. Az ülésen leginkább folyó ügyek kerülnek tárgyalás alá, fontosabb csupán a vízvezeték ügye lesz, a melyre nézve a betérjesszett ajánlatokról szóló jelentés elősorolja azok feltételeit és előnyeit s azokról a következőket mondja: a Walsler Ferencz féle részvénytársaság hajlandó a vízvezeték előmunkálatait a végleges költségvetés 4%-áért elkészíteni. A Zellerin N. részvénytársaság a költségvetési költségösszeg 3%-áért. Legcsekélyebb díjazásért hajlandó vállalni pedig a Hunnia-féle részvénytársaság, tudnillik a költségvetés összegének 1 1/2 %-áért, ennek azonban hibája az, hogy mint kisebb vállalat, kellő garanciát nem nyújt. A C. Corte és társa cég ajánlata szerint, hajlandó az összes vízvezeték előmunkálatakat minden díjazás nélkül elvállalni kikötői azonban, hogy a vízvezeték kiépítésének keresztülvitelével ők bizassanak meg. A próba furást ők eszközölnék a város költségére, a mely pedig 4—5000 frtba kerülne. Ugyanígy ajánlatot tettek Rösler Richard és Tóth Béla építéscégek. Az ajánlattevő részvénytársaságok mindegyike kötelezi magát, hogy első sorban a város területet, másodsorban annak külső területeit, esetleg idegen területet tesznek kutatás tárgyá. A Walsler-féle részvénytársaság biztosítékul, közpénzt, is hajlandó letenni kártalanítási összeg gyanánt.

* **Eljegyzés.** Iritz Lajos lugosi kereskedő, eljegyezte özv. Berger Gyuláné szül. Rosenfeld Lóna urnót, Rosenfeld Márton helybeli fakeskedő leányát.

* **A tartalékosok fegyvergyakorlatai** A közös hadügyminiszter legutóbbi rendeletei egyikében az ideai hadgyakorlatok megtartásáról és a tartalékosoknak a fegyvergyakorlatokra való behívás tárgyában intézkedik. A hadügyminiszter eme rendeleteiből kiűnik, hogy nagyobb számú tartalékosokat csakis ama hadtesteknél fognak behívni, melyek nagyobb szabásu hadgyakorlatokat tartanak. E hadtestek a gráci III-ik és zágrábi XIII-ik hadtest, melyek záró gyakorlataikat közösen tartják. Hasonló gyakorlatokat végeznek még a przemysli X-ik és a lemburgi XI-ik hadtestek, Aradon, Szegeden és Nagyváradon stb. állomásozó létszám tartozik ez idén csupán csak ezredgyakorlatokat fog tartani és pedig állomáshelyeik közelében.

* **Édeskuty Lajos meghalt.** Az ásványvizek királya volt, ismerte nevét az egész ország, de legfőképpen Mohai Ágnes kisasszony bizalmasa emberei. A becsületes munka harciosa volt, küzdelmének eredménye az a zöld cégétáblás palota a budapesti Erzsébet-téren. A gyászoló család a következő jelentést adta ki haláláról: Alulírottak saját, valamint az összes rokonok nevében is, fájdalomtól megtört szívvel jelentik szeretett és felejtethetlen fia, férje édesatyjuk és apósa Édeskuty Lajos nagykereskedő, cs. és kir. udvari szállító folyó évi április hó 9-én, délelőtt 9-órákor, hosszabb szenvedés után, tevékeny életének 59-ik, legboldogabb házasságának 29-ik évében történt elhunytát. A drága halott hűt tetemei folyó évi április hó 11-én, délután 4 órákor fognak a gyászszobából: V. ker., Erzsébet-tér 8. sz. az ág. hitv. ev. egyház szertartása szerint a kerepesi úti temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra tételni. Budapest, 1896. április hó 9-én. Adas és beke lengjen drága porai fölött! Édeskuty Sándorne mint anya Édeskuty Lajosné mint neje Édeskuty Lajos, Jenő és Irén, mint gyermekei, ifj. Édeskuty Lajosné mint menyé.

* **Országos vásár Margitán (Biharmegye)** az országos vásár április hó 22, 23 és 24-ik napjain a következő sorrendben fog megtartani: Április 22 és 23-án baromvásár, ápr. 24-én kirakodó vásár.

Táviratok.

Országgyűlés.

— Távirati tudósításunk. —

Ülés kezdete délelőtt 10 órákor.

Elnök Berzeviczy Albert.

Kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső báró, Darányi Ignác. Érdeklődés lanyha.

Először Zselénky Róbert szolt a költségvetés ellen.

Papp Elek nagyon jól tudja, hogy a gabona-árképződésnek módosítását mi magyarok magunk nem vihetjük keresztül, de arra befolyást, mint buzatermő ország, gyakorolhatunk.

Nagy baj a gazdáknak a nagy kocsihány a vasuton; gyakran megtörténik, hogy a gazda elviszi buzáját a vasutra, ahol felveszik ugyan, de kijelentik, hogy egyelőre csak rakatározzák, ha kocsik lesz akkor majd szállítják. Kéri a minisztert, hasson oda hogy a jövőben ne legyenek a vasuton ilyen akadályok. Beszél a miniszter arról, — hogy oda kell törekedni, — hogy a gazdák minél nagyobb ellentállási képességgel bírjanak, de hogy mi módon volna ez elérhető, arról nem beszélt. — A magyar gazdákat nem ellenállásra kell tanítani, hanem meg kell védni a végpusztulástól. Csodálkozik, hogy a miniszter a vízjogi törvény módosítását nem ígérte meg, pedig erre szükség van. A költségvetést nem fogadja el.

Ónody Géza a javaslat ellen szolt.

Ülés vége fel 2 órákor.

Hamiskártyás képviselők.

Budapest, ápril 10. A Debr. ered. táv. A képviselőház folyosóján a kártyaaffér dominált. A «Közgazdasági Napló» kiírta, hogy egy függetlenségi és egyenemzeti párti képviselő is gyanúsítva van. Horánszky, Szederkényi és Kossuth Ferencz pártelnökök telefonon kérték a szerkesztőt, adna találkozókat. Braun Sándor bejött a házba, bevonultak egy külön terembe — az elnökök kérdezték a neveket. Braun kijelentette nagy ámulatra, hogy úgy hallja, a hír nem igaz; ha így áll, méltánytalan neveket említeni. Kijelen., ha a párt sértve érzi magát, legteljesebb rektifikációt ad holnap. Erre az elnökök kijelentették, hogy ezt bevárják s holnapra új találkozást kértek.

Másik affér is forog szóban; a Kossuth-párt egy tagja egy újságíró előtt odanyilatkozott tegnap a zóban forgó hamiskártyás függetlenségi képviselő, ki szintén Kossuth-párti, hogy elutazott, mert fülebe jutott, hogy a dolog enterjedt, ki is levélben felszólította, nevezze meg forrásait.

Harmadik eset egyik esti lap hírszerint leleplez egy kaszinóbeli tagot kit hamiskártyázásért pofon ütöttek.

Negyedik eset: A ház folyosóján beszéltek, hogy a kaszinóban egyik tag kimutatta, hogy ott az összes kártyák hamisak.

Ötödik: Fejérmegyei Napló megtámadja Kossuthot, hogy az Egyetértésben évek előtt felszólítottak becsületbeli adósságok fizetésére.

A hangulat rendkívül izgatott, mindenki e dolgok tisztázását követeli.

Neukomm F. ügye a kurián.

Budapest, ápril 10. A Debr. ered. táv.) A m. kir. kuria mai tanácsülésében helybenhagyta az első bíróság megszüntető végzését a thuzséri tragédia ügyében a debreczeni kir. tábla vádhatározatával szemben.

Az ezredév törvénybe iktatása.

Budapest, ápril 9. A »Debr.« ered. táv. Az ezredéves bizottság tegnapi ülésén Széll Kálmán elnök felolvasta a Bánffy br. miniszterelnök előterjesztette törvényjavaslatot az ezredévről, melyet Jókai szövegelt. A javaslathoz nincs külön megokolás és mindössze négy pontból áll.

Az első szakaszban hálát ad a magyar nemzet törvényhozása a Gondviselésnek, hogy Árpád fiait ezerévig fentartotta.

A második a nemzet és törvényhozás hódolatát fejezi ki a koronás király iránt, viszont a király törhetlen bizalmát nyilvánítja szeretett népének hűségében és ragaszkodásában.

A harmadik szakasz a törvényhozás kegyelete, hódolat és a királyi hajlandóság eme megnyilatkozásaival örök időkre törvénybe iktatja a magyar állam ézeréves fennállásának emlékeit.

A negyedik szakasz kimondja, hogy a törvény 1896. június 8-án lép életbe.

A javaslatot egyhangulag elfogadták. Némi vita támadt a felett, hogy ki legyen a nemzet és törvényhozás hódolatának tolmácsolója a felvonuláskor a király előtt. Ugyanis Szapáry Gyula gr. Bánffy miniszterelnököt ajánlotta; de Bánffy, Wekerle, Ugron és Polónyi helyeselték az eredeti javaslatot, hogy t. i. a beszédet a képviselőház elnöke mondja, mint aki a nemzet képviselőinek bizalmából beszélhet. Elfogadták. Több tárgyról nem volt szó.

Babó Emil ügye.

Budapest, ápril 10. A »Debr.« ered. táv. Babó Emil Justh Gyula és Hentaller Lajos képviselők által provokáltatta Kosztka Emilt: — ha elégtételt nem adna, becsületbírásgot fognak kérni. Babó azt állítja, hogy a kérdéses alkalommal nem volt józan, lemondásait kaszinói és pártklubtagságáról skandalum-fenyegetésekkel erőszakolták ki tőle.

Ujabb kártyaaffér az Országos kaszinóban.

Budapest, ápril 9. A Debr. ered. táv. Az Országos kaszinóban újabb kártyaafférről susognak, melyről több verzió kering. Egyik szerint csak eltitkolták az esetet s most véletlenül került felszínre, a másik szeriut inzultus is következett belőle, azért titkolták.

Blaha Lujza legnagyobb hódítása.

— Visszaemlékezés a bucsuzások alkalmából. —

A magyar színpad dalosajku művésznének legnagyobb hódítását írom le, a miként történt.

Megjegyzem, hogy nem képzelt esemény ez. Tényleg megtörtént.

Akkoriban még Török biróné asszonyom nem bucsúzni járt. Az örömben nem vegyült a valás fájdalma. Akkor sem volt az ünnepeltetés kisebb. Hogy ezt jelezsem, egy diszkrét tikomról rántom le a leplet. Elő kellett lépnetnem jóval tavasz előtt a tavaszi felöltömet, hogy a téli kabátomat az őszeresnél értékesítem: a Blaha láznak hoztam meg én is az áldozatot egy nem elég mérsékeltlen főmelt diák-jegyig.

Török biróné brillians alakja hízalta képzeletemet, a mint az öreg iskolából törtetem haza. Egyszerre a hűs szellő ismerősen állított meg.

— Urfi, urfi!

Megösmertem a borizú hangját. Ferke volt, a hazai Ferke, az öreg konvenció cseléd. Bekeese ponyókára veve, széles, borjuszáju ingujjával játszott a szellő, meg a baszusát is tekintély adó módon pödörítette ki.

— Mi baj, Ferke?

— Köszönöm a kérdését, semmi. Egészségesek vagyunk, meg is szaporodtunk, a Bimbónak olyan fia van, mint a patyolat. A hízókat levágtuk, hozom a salláriumot.

— Levelet nem hozott? (Biz én a bélelése végett is fontosnak tartom ezt a részletet.)

— Már hogy ne. A lajbl első gombját fogta meg Ferke. Akkor együtt rántott azon.

A fényes gombok rendre-sorra, durrogva vonultak el helyökről. Zsebében motozott Ferke s átadta a levelet.

Mohón kaptam utána s vigan kacintottam a Ferke szeme közé a tapintásán éreztem, hogy becses a bélelése.

— Színházba megyünk, Ferke.

A karzat nekem régi ismerősöm. Több ízben pénzügyi differenciák ide szölitottak föl, de ma nem bírtam a régi ismerősöket köszönteni: nem voltak ott a köristák szállás-és kosztadói, mosónők, csizma és ruha tisztogatók, de egytől egyig urak. Részint a magam fajtájából, de más fajtából is.

Csengettek. Szinte bizsergett a vér a kínos várakozás alatt. Aztán megkezdődött a játék, »zúgott a tenyér-tenger«, mint helybeli lapunk kifejezte, a mint Blaháné mint Rózi, a gereblyével a vállán a színpadon terem, s rágyujt egy olyan nótára, mely szívet szorít, könyvet fakaszt.

— Hogy fest, Ferke?

— Teszi! mondotta a subás dramaturg lakonikus rövidséggel.

Aztán Blaháné a frissire gyujtott. De már erre Ferke is kiadósabban nyilatkozott az én valóságos megrökönyödésemre. Főlemelte a jobb kezét, egyet esettentett vele és önfeledten kiáltott föl:

— Ieza te!

Még a sarkantyuját is összeveri a kakasülön, ha nincs egész beekelve, mint a kérébe kötött bogáncs. A Ferke ontuziazmusa átragadt az egész karzatra, helyi lapunk, emlékszem, nem bírta fokozni a lelkesedésnek ezt a tulzott adagját; veszett tapsnak jelezte a tenyerek hősi küzdelmét. Nem bírtam a Ferkével, a fülibe kellett sugnom:

— Ne hódulj, Ferke. Nem a »Góstán«-nál vagy most

— De ha nem bírok a szívemmel, bójondul mint a bokros ló.

Valahogy aztán lecsitult, de az egész előadás alatt nem szölt semmit. Láttam hogy valami fejtörő gondolat férközött hozzá.

— Hogy mulattál, Ferke?

— Ne ámitson el az urfi — kerülgelt Ferke megszolgálom holtig. Igazan színészek azok, a kik ott játszottak.

— Hát, persze.

A többiről csak valahogyan elhinném, de az a Rózi csak úgy veszelődött közéjük, bizonyosan. Nem lehet az, hogy valami ifjasszony legyen. Finum Rózi az bizonyosan. Csak azt nem értem, hogy az a Göndör gyerek hova tette az esztét? No, nézd, hát nem a hitványát vette el, a Borist, hisz az olyan akár nálunk Vér Klári.

— Ne homolj Ferke, hiszen az a Finum Rózi nagy ténsszöny am. Az ura báró.

— Báró? Ne ámitson el urfi. Nem hiszem, ugy sem hiszem, erősködött. Hanem tudja mit az urfi, nekem a ejemben motozkál valami. Nézze csak: mindenki kikjntna ott a párja a színházban. csak ennek a Rózinak nem. Már ebből látszott, hogy ő csak közöjük elegy-lődött, mert ő olyan paraszt, akár jó magam. Tudja mit az urfi? Már régen ől az edes anyám: házasadnek meg. En

el venném ezt a Rózit. Elnézném neki, hogy olyan kikapós volt, csak aztán becsülje meg magát. Aztán Kevermesen ugysem ismerik. Az urfiban meg lesz lélek, hogy ki nem beszél.

Felülkerkedett bennem a diák: ni, hogy rugja a csillagot ez a bohó.

— Uccu neki, kéreid meg.

— Meg is teszem. Belátom, hogy az isten rendelése. Hallgassa csak urfi: a kurticá határig a portékás Dóri jött velem a kocsikon. Az javasolta is ezt a házasságot. És megajándékozott egy jegykendővel, milyen jó: most épen kéznél van.

Be is akart menni a Finum Rózihoz, de nem engedték. Aztán még hónapokon át sóhajtozott a Finum Rózi után s máig is emlegeti, hogy olyan tüzről pattant menyecske nincs több a világon.

Szép holdvilágos esteiken kívül a ház él s a szomszédoknak beszél róla.

Blaha Lujza művészetének sok avatott méltatóját olvastam: de egyik sem lep meg akkora közvetlenséggel, mint az öreg kommenziós cseléd: képzeletén átragyog feleslámlo szeelémének tizenöt év előtti elragadtatása.

Ennek a kergeskezű, nyiltszivü parasztembernek a teljes meghódolása szerintem Blaha Lujza legnagyobb diadala.

Akkor könyezne még az érzékeny művészné, ha Ferkét hallaná, mikor Finum Rózi magasztalja.

Vetési László.

Ezredévi kiállításunk.

Rendőrkapitányság a kiállítás on. Az ezredéves kiállítás területén április 1-je óta tudvalevőleg külön rendőrkapitányság működik, amely a kiállítás egész tartama alatt működésben marad, az igazgatósági palota mellett épült kapitánysági épületben. — A kapitányság működésére vonatkozólag a belügyminiszter a következő szabályzatot adta ki: Szabályzat.

Az országos nemzeti kiállítás területén egy külön kerületi rendőr kapitányság szervezése tárgyában.

1 §.

A folyó 1896 évben Budapestén megtartandó országos nemzeti kiállítás időtartama, annak a 2. §-ban megállapított területén, a személy és vagyon biztonság megóvása, valamint a közrend fentartása érdekében egy külön kerületi rendőrkapitányság állítatik fel, melynek czime »Az országos nemzeti kiállítás kerületi kapitánysága« s a kiadványain használandó hivatalos pecsétje ugyanezen körirattal látandó el, közepén a koronás magyar czimerrel.

2 §.

Az országos nemzeti kiállítási kerületi kapitányság illetékeségi és hatásköre kiterjed az országos nemzeti kiállítás bekerített területére valamint »Os Budavára« és az általkiállítás területére, mely területeken mindazon jogokkal és köteleességekkel, bir, melyekkel a székes fővárosi m. kir. államrendőrség kerületi kapitányságai az 1881 évi XXI. t. czikkben ennek alapján kiadott miniszteri rendeletekben felruházzák.

3 §.

Az országos nemzeti kiállítási kerületi kapitányság közvetlenül a főkapitánynak van alárendelve, köteles azonban a fennlő törvények, szabályok, rendeletek és utasítások szem előtt tartása mellett a kiállítási országos bizottság elnöke, avagy igazgatósága megkereséseinek eleget tenni s annak a kiállítás területén a személyek és vagyonbiztonság megóvására s a közrend fentartására irányuló működését hathatósan támogatni.

A kiállítás igazgatósága és a kiállítási kerületi kapitányság között a kölcsönös hatáskörre nézve előállható illetékeségi kérdésekben első sorban a főkapitány, másodsorban a Belügyminiszter dönt.

4 §.

Az országos nemzeti kiállítási kerületi kapitányság szolgálati visznya a főkapitányság ügyosztályaihoz, — valamint a kerületi

kapitányságokhoz azonos, a többi kerületi rendőr kapitányságokéval, de ezen kiállítási kerületi rendőrkapitányságnak a többi kerületi rendőrkapitánysághoz és a főkapitányság ügyosztályaihoz intézett megkeresései, illetve előterjesztései mindenkor soron kívül intézendők el.

5 §.

Az országos nemzeti kiállítási kerületi kapitányság személyzetének szolgálati beosztása s az ügyrend megállapítása a főkapitány hatáskörébe utaltatik.

3 §.

Az országos nemzeti kiállítási kerületi kapitányság működése megkezdésének határidejül a folyó évi április hó 15-ik napja állapítatik meg.

Működésének megszüntetése iránt annak idején fog intézkedés tétetni.

MUTATÓ TÁBLA.

Függetlenségi könyvtár. nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6-7-ig.
Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3-6 óráig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3-5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 1-11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órákor ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A debreczeni kir. járásbíró szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Népléánytár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11-12 óráig.

Muzeum, a kollegiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10-12-ig.

A Gönczy-egyesület „Otthona” a kereskadeimia palotájában

Anyakönyvi hivatalos órák:
Délelőtt:
Hétfőn)
Csütörtökön) 11-12 óráig.
Kedden)
Szerdán)
Pénteken) 9-11 óráig.
Szombaton)
Délután:
Minden hétköznap 2-5 óráig.
Vasárnap délelőtt 9-12 óráig.
Sz. David Istvánnál zene-estély: Vasárnap teres Tóni, kedden Rácz Károly és pénteken Magyar Vestvérek

CSARNOK.

Hullámok közt.

Regény két kötetben.

Irtá: CSENGEY GUSZTÁV.

Első kötet. 42.

A renegát.

(Folytatás.)

Károly a vizontlátás első meglepetése után Berta felől kezdésködött; behívták tehát, hogy ime itt van, nézzen a szemé közé.

Károly hozzá sietett s kezét nyujtva, a régi barátság szívélyes hangján üdvözlé:
— Jó estét, kedves Berta!

A lányka csodálkozó arckifejezéssel húzódt vissza tőle:
— Bocsánat, uram! e modort nem értem. Kihez van szerencsém?

Károly megdöbbenve nézett rá, aztán összeráncolta homlokát:
— Nem ismersz? nem akarsz ismerni? megtagadsz?

— Ismétlen uram, mérsékelje magát! Engem tegezni csak rokonaimnak s legközelebbi barátainak van joga. Kicsoda ön?

— Berta! — kiáltott szenvedéllyel Károly — te most érezetnél akarod velem, hogy a császári hadseregben szolgálak. Van nekem erre is feleletem; de ne kívánd, hogy előbb eléd álljak s meghajtván magamat, így szóljak; van szerencsém nagysádnak magamban Bergmann Károlyt, önnek egykori barátját, fölűjít s játszótársát bemutatni. E komédiát el-

engedhetnéd s ha szemrehányásokat akarsz tenni, mondd el azt a régi vizlátatavál hangján.

— Bergmann Károly? Igaz, én ismertem egy Bergmann Károlyt, de az magyar volt.

— Nem igaz! nem volt magyar, hanem német. Nem is kívánta magát soha ezen ázsiai fajhoz számíttatni, melylyel sem politikai meggyőződéséi, sem egyéni érdekei nem esatolják egybe. Én német vagyok s a nyugoti civilizációt nem tagadom meg, mint te, ki szintén német vagy.

— Hazudsz, hazaáruló! — kiáltott a leány a reszkető harag vérfagyasztó hangján, míg kerekre nyílt szeméi, mint egy öldöklő angyaléi, villámokat löveltek a megdöbbszent katonára.

— Csendesedjél, Berta! szolt most fájdalommal Károly, közelebb lépve a leányhoz. Én védeni fogom magamat, te ezáfolj meg, ha tudsz, ha ez lehetséges.

Berta, mintha kígyó közelednék feléje, borzadva vonult vissza tőle s a legmélyebb utálat hangján szolt:

— Vissza tölem, beestelen kalandor! Ki nem éred be a magad gyalázatával, hanem engem is, ártatlan gyenge nőt, ki szeretem hazámat véghetetlenül, magadhoz akarsz rántani a sárba s el akarod rabolni egyetlen büszkeségemet, azt az edes önérzetet, hogy magyar vagyok. Ezt a hazát ne hasonlítsd te más egy-
népü országhoz, hol a honfúságot a nyelv és fajgyenyelőség határozza meg; Magyarország hű lakosai nem a nyelv és fajkónságnak érzik magukat testvéregyesületnek, hanem az érzelem és hűség történetileg szentesített közösségében, mely egy szent eszmében összpontosul és az a történeti közös haza eszméje. Magyar itt mindenki, ki a magyar alkotmányos államformában érzi magát otthon és hazájához hű és hű a hazának azon vezérfajához, mely ezt az államot alapította s vérrel szentelte meg annyi irtó harez folyamában. És te egy s z e p e s i leányunk mered azt mondani, hogy nem magyar? mondd ezt egy szepesi férfiúnak, az megöl e szóért, mint istenkáromlót; mert a ki a hazát káromolja, az istent káromolja; a gyöngé nő nem ölhet meg; de utálatát szemé közé vágja. Ne is mondd, hogy te a civilizáció harezosa vagy; a civilizáció követelményeit nem zárja ki ez országból a magyar faj. A mult évi országgyűlés dicső műve, a magasztos alkotmány a civilizált magyar faj teremtménye, s te azok zászlaja alatt harezolsz, kik e dicső művet le akarják rombolni; azt a császárságot szolgálod te, mely a magyarországi különnyelvű polgárokat, kik eddig békés testvériségben éltek együtt, vak eszközeivé aljasította s az ártatlan magyar nemzet omló vérebe keveri. Ha nem volnék is a magyar faj vére — mert anyám után az vagyok — annál szentebb kötelességem volna e nagylelkű hősi fajt tisztelni és szeretni, érette küzdeni szóval és tettel, egész életemmel, mert arra a hála is ösztönözne. Kérdezd meg a branyiczkoí, hatvani, isaszegi hősoket, kik hátaitokat látták, ti álarozos barbárok, csupa tiszta magyar faj verte-e meg seregeiteket? Ott voltak s ott vannak a mi derék szlávaink a nagy hangu csábitások daczára, ott fogod sorak közt látni a szepesség derék, honszerető fiait is, kik éppen azt mondanák szemébe, a mit én: „Ön nem szepesi, a szepesiek hű magyarok... nem ismerem az urat!” A branyiczkoí, hatvani, isaszegi hősoök leánya vagyok én és a derék magyar nemzet nem fogja azt kutatni, vajjon Árpáddal jött-e be ösöm? hanem edes szeretettel nyujt kezét és hű szívére öelve azt mondja: „üdvözlégy estvér!”

— Testvér! angyal! — kiáltá Ida a tuláradt lelkesedés viharos gyönyörével, karjait terjesztve a most valóban megdicsőült lányka felé, kinek szellemét a hazaszeretet profétái ihlettségig fokozá s ki most a tuláradt magasztosság reszkető indulatában kimerülten, hangos zokogással roskadt Ida karjaiba:

A hazaáruló pedig ugy állt ott előttük sápadtan, megmerevülve, mint állhatott egykor az ur előtt Kain, ki testvéreére emelte gyilkos kezét.

És az osztrák katona napbarnitott hadias arczára egyszer csak alágördültek a könnyök s ő tenyerébe rejté arczát és sirt.

Ilyen jelenetet láthatott lelkében az ihlett költő, midőn egy sziumüve fölvonásának végén e sorokat írta:

„Nézzed, zokogva sir a renegát!”
A renegátok lelkében azonban csak átvonuló felhő szokott lenni a megbánás öntudatos pillanata; urok egy tekintete elüzi e felhőt s a renegát lelkében ismét a csábitó remények napja meggyog fel.

A bán szolgája jelenté, hogy ura szobájában van, beszélni akar segédével.
Károly besietett a bán szobájába.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Kőbányai sertés-piacz.

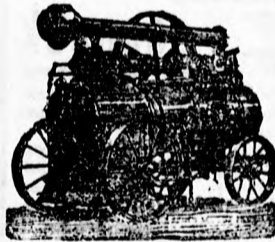
április 9.

a) Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű. Öreg nehéz (páronként — 400 klgon felüli sulyban — krig. 2. Öreg közép (páronként 300-400 klg sulyban) — krig. 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) — krig. 4. Fialat közép páronként 251-320 klg. sulyban 47-46 krig. 5. Fialat könnyü (páronként 250 klgmig terjedő sulyban) — 45-46 krig. 11. Magyar sz-dett: Nehéz (páronként 280 klgon felüli sulyban) 45 krtól — 46 krig. Közép páronként 220-280 klgmig terjedő sulyban) — 45 krig. Könnyü (páronként 220 klgmig terjedő sulyban) 43-44 krig Szerbiai 9. Nehéz (páronként 200 klgon felüli sulyban) 48-49 krig. 10. Közép (páronként 220-260 kgr. sulyban) 45-46 krig. 11. Könnyü (páronként. 220 klgmig. terjedő sulyban 44-45 krig. Sertés létszám 1896 évi április hó 3-k napján volt készletben 1878 drb. 1896. április hó 4-6-ik napján felhajtott — drb. 1896. április hó 4-6-ik napján elszállított 756 drb. 1896. évi ápr. hó 7-ik napjára maradt készletben 12877 drb. hozott-sertés forgalom változatlan.

Kotzö Pál

gépész-mérnök

Budapest, Üllői-ut 18-ik sz. alatt.

Ajánl 2 1/2, 3, 3 1/2, és 4 ló erejű

Szöges cséplőkészleteket.

Továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű

sines gözcséplőkészleteket,

hosszu szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkívüli nagy felületű rostákkal, árpahéjazóval és választohengerekkel.

Fa- és szénfűtésű eredeti szalmafüto

GÖZMOZGONYOKAT.

Továbbá R. CARRET & SONS felülmulhatatlan 40% tüzelőanyag megtakarító

Compuund gözmozgonyok,

s a legjobbnak ismert brandtfordi önműködő amerikai kévekötő aratogépeket. Eredeti amerikai szénagyűjtőt 1 vagy 2 ló, hofogására alkalmazható combinált ruddal. Sorvető- és szörvavető gépeket és mindenféle egyéb kisebb gazdasági gépeket.

Jutányos árak! — Kedvező feltételek,

Vidéki ügynökök kerestetnek.

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

Budapest, József-körut 41. szám alatt.

Ajánlja: a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzcséplő garnituráit, ipari czélofira alkalmas „Compound” lokomobiljeit és egyéb gazdasági gépeit.

1896. augusztus 1-től Váci-körut 32. és József-körut 41. szám alatt.

Eladó.

A Frohner szálloda mellett egy **fodrász-üzlet,** összes jókarban levő felszereléseivel együtt **eladó.**

Értekezhetni ugyanott **Özv. Creditieur Ferencczéné,** tulajdonossal.

Védjegy. Védjegy.

Mária-

czelli

Gyomor-

cseppek

Magyszertén hatnak gyomor bajoknál, kikülöztetellen és általános ismertes názi és népszer.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, teltség, savanyu, felbőgös, hasmenés, gyomorégés, felesleges, nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs szükülés.

Hathatos gyógyszernek bizonyult fejtájánál, a menyinyben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, gilizták, májbajok és hámorrhoidáknál.

Emlitett bajoknál a **Máriaczeili gyomorcseppek** évek óta kifizetőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanusit. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár: **Török Jozsef** gyógyszerháza **Budapest,** Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a kesztő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valodiságát bizonyitom”.

A **Máriaczeili gyomorcseppek** valódián kaphatók.

Kapható Debreczenben: Göttl Nándor, Tóth Béla, Mihalovits István, Dr. Rotschnek V. Emil, Tamassy és Balaza gyógyszerészeknél, Diószegen Vaday Ignác, Érmihályfalván Mátray István, Hadházon Farkas Ödön, Kabán Horváth Kalmán gyógyszerészeknél.

Fontos minden fuvarosnak!

1. Bécs-Ujhelyi finom és terpentinolaj finomító, kátrány és zsiradék nemű gyár

Franz v. Furtenbach

Wiener-Neustadt.

Bejegyzett védjegy

Eddig utol nem ért új különleges tengelykenőcs olaj és felolaj tengelyeknek.

Öv, fagy, futás által tüzesedés, lefolyás ellen. Kopott tengelyeknél nélkülözhetetlen. Nyílt tehetengelyeknek kitűző. — Mindenféle kenő készülékeknek használható.

Vegyészileg megvizsgálva! Gyakorlatilag kipróbálva!

Savanymentes. Vizmentes. Homokmentes.

Szétküldés csakis eredeti pléh dobozban á 5 klo.

Doboz ára :

Ausztria-Magyarországra	franco	minden állomás fri	2.50
Bosznia és Hercegovina	”	”	2.75
Külföldre a gyárból szállítva	”	”	2.25

2576—1896. év.

Hirdetés.

Kiskoru Hala si Árpád tulajdonát képező, a debreczeni 2908 sz. telekjegyzőkönyvben 4584 hrsz. alatt irt kőöntőskerti **három és fél nyilas szőlő**

eladó.

Az adás-vétel tárgyában értekezhetni lehet, a hivatalos órák alatt Dr. Me g y a s z a y Dezső árvaszéki ülnök-nél, (Nagyvárad-utca 2206 sz. háznál)

Debreczen sz. kir. város árvaszéke.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik kőszvényűnél, csúznál, tagszagatásnál és meghűléseknel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyártás kora Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szor, hanem igazi népszerü háziaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 írt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszer-tárban köszletben van; főraktár: **Török Jozsef** gyógyszerészésznél **Budapestben.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbörtökü utánszat van forgalomban. Ki nem akar megkárcsodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, eszt. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt (Thüringia).